

Estado de Israel
Ministerio de Educación

Tipo de examen:

א. Bachillerato para escuelas de enseñanza media

ב. Bachillerato externo

Fecha de examen: Verano 2015

Cuestionario número: 904041

Bachillerato externo – 45

Anexo: Programa de estudios

(únicamente para el cuestionario 45)

Traducción al español (12)

Literatura hebrea y general

Para nuevos inmigrantes

Dos unidades de estudio

Instrucciones para el examen

א. Duración del examen: tres horas.

ב. Estructura del cuestionario y clave de la evaluación: Este cuestionario consta de cuatro partes.

Primera parte: Poesía (poesía medieval, poesía de

Bialik, poesía del siglo 20)

– (2x12) – 24 puntos

Segunda parte: Cuento corto – (2x12) – 24 puntos

Tercera parte: Drama – (1x26) – 26 puntos

Cuarta parte: Novela y libros de lectura

– (1x26) – 26 puntos

100 puntos

Todas las partes de este examen son **obligatorias**.

Responde a las preguntas según las siguientes instrucciones:

De la primera parte (Poesía) responde a dos preguntas.

De la segunda parte (Cuento corto) responde a dos preguntas.

De la tercera parte (Drama) responde a una pregunta.

De la cuarta parte (Novela y libros de lectura) responde a una pregunta.

ג. Material auxiliar autorizado:

(1) Un diccionario, según la elección del alumno.

(2) Para el examen interno: una lista impresa de las obras estudiadas en clase.

(3) Para el examen externo: programa de estudios adjunto.

ד. Instrucciones especiales:

(1) Al comenzar cada respuesta, indica el número de la parte y el número de la pregunta que has elegido responder.

(2) No emplees ejemplos extraídos de una misma obra literaria para respuestas distintas.

(3) Para el examen interno: es **obligatorio** adjuntar al cuadernillo la lista de las obras literarias estudiadas en clase.

Escribe solamente en el cuadernillo del examen, en páginas separadas, todo lo que desees escribir como borrador (títulos, cálculos, etc.). Escribe la palabra "טיוטה" al inicio de cada página de borrador. Toda anotación realizada en hojas que no pertenezcan al cuadernillo del examen, puede causar la anulación del mismo.

מדינת ישראל

משרד החינוך

סוג הבחינה:

א. בגרות לבתי ספר על-יסודיים

ב. בגרות לנבחנים אקסטרניים

מועד הבחינה: קיץ תשע"ה, 2015

מספר השאלון: 904041

לנבחנים אקסטרניים – 45

נספח: תכנית הלימודים (לשאלון 45 בלבד)

תרגום לספרדית (12)

ספרות עברית וכללית

לעולים חדשים

2 יחידות לימוד

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שלוש שעות.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה:

בשאלון זה ארבעה פרקים.

פרק ראשון: שירה (שירת ימי הביניים, שירת ביאליק, שירת המאה ה-20)

— (2x12) – 24 נקודות

פרק שני: סיפור קצר

— (2x12) – 24 נקודות

פרק שלישי: דרמה

— (26x1) – 26 נקודות

פרק רביעי: רומן וספרי קריאה

— (26x1) – 26 נקודות

סה"כ – 100 נקודות

כל הפרקים בבחינה הם **חובה**.

ענה על השאלות לפי ההוראות האלה:

מהפרק הראשון (שירה) ענה על שתי שאלות.

מהפרק השני (סיפור קצר) ענה על שתי שאלות.

מהפרק השלישי (דרמה) ענה על שאלה אחת.

מהפרק הרביעי (רומן וספרי קריאה) ענה על

שאלה אחת.

ג. חומר עזר מותר בשימוש:

(1) מילון לפי בחירת הנבחן.

(2) לנבחנים אינטרניים: רשימה מודפסת של

היצירות שנלמדו.

(3) לנבחנים אקסטרניים: תכנית הלימודים מצורפת.

ד. הוראות מיוחדות:

(1) רשום בראש כל תשובה את מספר הפרק ואת

מספר השאלה שבחרת להשיב עליה.

(2) אין להדגים באמצעות אותה יצירה בתשובות

שונות.

(3) לנבחנים אינטרניים: חובה לצרף למחברת את

רשימת היצירות שנלמדו.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה

(שברצונך לכתוב כטיוטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).

רשום "טיוטה" בראש כל עמוד טיוטה. רישום טיוטות כלשהן

על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה.

¡Buena suerte!

בהצלחה!

Preguntas

Primera parte – Poesía

(Poesía medieval, poesía de Bialik, poesía del siglo 20)

Responde a dos de las preguntas 1–18 (cada pregunta – 12 puntos;
total – 24 puntos).

Poesía medieval [שירת ימי הביניים]

1. Lee el poema que te presentamos a continuación, y responde a la pregunta que lo sucede.

כְּתָנוֹת פָּסִים / מִשֶּׁה אֲבֵן עֲזָרָא

כְּתָנוֹת פָּסִים / לְבֶשׂ הֶגֶן / וְכִסּוֹת רִקְמָה / מִיָּדֵי דָשָׁאוֹ,
וּמַעֲלֵל תִּשְׁבֵּץ / עֲטָה כָּל עֵץ / וּלְכָל עֵץ / הִרְאָה כְּלָאוֹ.
כָּל צִיץ חֲדָשׁ / לְזֶמֶן חֲדָשׁ / יֵצֵא שׁוֹחֵק / לְקִרְאָת בּוֹאוֹ –
אֶךְ לַפְּנִיָּהֶם / שׁוֹשֵׁן עֶבֶר, / מִלֶּךְ, כִּי עַל / הַיָּרֵם כָּסָאוֹ.
יֵצֵא מִבֵּין / מִשְׁמֵר עָלָיו / וַיִּשְׁנֶה אֶת / בְּגָדֵי כְּלָאוֹ.
מִי לֹא יִשְׁתָּה / יֵינוּ עָלָיו – / הָאִישׁ הַהוּא / יֵשֵׁא חֲטָאוֹ!

El poema expresa una vivencia de admiración por un fenómeno natural conocido.

¿Cuál es el fenómeno natural, y qué recurso lírico manifiesta en el poema la vivencia que el fenómeno provoca? Explica y ejemplifica tu respuesta.

2. Lee el poema siguiente, y responde a la pregunta que aparece a continuación.

רֵאָה שְׁמֶשׁ / שְׁלֵמָה אֲבֵן־גְּבִירוֹל

רֵאָה שְׁמֶשׁ לֵעֵת עָרֵב אֲדָמָה / כְּאֵלֹו לְבִשָּׁה תּוֹלַע לְמִכְסָּה,
תִּפְשֵׁט פָּאֲתֵי צִפּוֹן וַיִּמֵּן / וְרוּחַ יָם בְּאַרְגָּמָן תִּכְסֶּה,
וְאַרְץ – עֲזֹבָה אוֹתָהּ עֲרָמָה / בְּצֵל הַלֵּילָה תָּלִין וְתַחֲסֶה,
וְהַשֶּׁחַק אֲזִי קָדָר, כְּאֵלֹו / בִּשְׁק עַל מוֹת יְקוֹיָאֵל מְכֶסֶּה.

En la última estrofa se revela al lector que el poema de la naturaleza es también una elegía (un poema de lamentación).

Explica de qué manera las descripciones de la naturaleza en el poema sugieren que éste es una elegía.

3. Lee el poema que te presentamos a continuación, y responde a la pregunta que lo sucede.

לֵאטֹף דְּבָרֵי שִׁירָה / שלמה אבן-גבירול

לֵאטֹף דְּבָרֵי שִׁירָה, דְּבוּרָה, / אֲשֶׁר קָרִית "שְׁמַע" מִפִּיךָ יִקְרָא,
מִיֶּחֱדָת וּמֵאַרְכָּת בְּ"אַחַד" / וּמִתּוֹת בּוֹכֵר רֶם וְנוֹרָא,
אֲשֶׁר נָתַן דְּבַשׁ תַּחַת לְשׁוֹנְךָ / וְשֵׁם לָךְ לְהַדִּיף אוֹיְבֶיךָ מֵרָחָה.
הֲלֹא אִם אַתָּה בְּעֵינֶיךָ קִטְנָה - / כְּבוֹדָה אַתָּה וְלָךְ מִשְׁפָּט בְּכוֹרָה.
חֲמוּדוֹת טְהָרוֹ אוֹתָךְ, וְאַיִנְךָ / כְּשֶׁרִץ עוֹף אֲבָל צָפוֹר טְהוֹרָה.

En este poema el poeta describe a la abeja de una manera sorprendente, y no rutinaria.

Explica y ejemplifica esta afirmación.

Poesía de Bialik [שירת ביאליק]

4. Lee el poema que te presentamos a continuación, y responde a la pregunta que lo sucede.

הַכְּנִיסִינִי תַּחַת כְּנָפֶךָ / חַיִּים נַחֲמֵן בִּיאֲלִיק

הַכְּנִיסִינִי תַּחַת כְּנָפֶךָ,
וְהִי לִי אִם וְאַחֻזָּה,
וְיִהי חִיקֶךָ מְקַלֵּט רֹאשִׁי,
קֵן-תְּפִלּוֹתֵי הַגִּדְּחוֹת.

וּבַעֲת רַחֲמִים, בֵּין-הַשְּׁמָשׁוֹת,
שְׁחִי וְאַגֵּל לְךָ סוּד יְסוּרֵי:
אוֹמְרִים, יֵשׁ בְּעוֹלָם נְעוּרִים –
הֵיכֵן נְעוּרֵי?

וְעוֹד רָזוּ אֶחָד לְךָ אֶתְּוֹדָה:
בְּפֶשֶׁי גִשְׁרָפָה בְּלִהְבָּה;
אוֹמְרִים, אֵהְיָה יֵשׁ בְּעוֹלָם –
מֵה-זֹאת אֶהְיָה?

הַכּוֹכָבִים רָמוּ אוֹתִי,
הָיָה חֲלוּם – אֵךְ גַּם הוּא עָבַר;
עָתָה אֵין לִי כְלוּם בְּעוֹלָם –
אֵין לִי דָבָר.

הַכְּנִיסִינִי תַּחַת כְּנָפֶךָ,
וְהִי לִי אִם וְאַחֻזָּה,
וְיִהי חִיקֶךָ מְקַלֵּט רֹאשִׁי,
קֵן-תְּפִלּוֹתֵי הַגִּדְּחוֹת.

Describe el estado de ánimo del poeta, y explica dos recursos líricos por medio de los cuales él expresa ese estado.

5. Lee el poema que te presentamos a continuación, y responde a la pregunta que lo sucede.

צִפּוֹרֶת / חיים נחמן ביאליק

Estrofa 4

והנה נקלעה צִפּוֹרֶת כְּפָרַח בְּקֶצֶה
שֶׁעַר מַחְלַפְתּוֹ הַמְּפֹנָה עַל-הַמַּחְגְּרֹת,
וּכְמוֹ רִמּוֹה לִי: בַּחוּר, קוֹם שָׁקֵה-לָהּ, וְדִמָּה
אֵלַי הַצִּפּוֹרֶת!
אוֹלָם אַתָּה – הַהֲרֹגְשָׁת בַּצִּפּוֹרֶת וְבִי?
הַהֲרֹגְשָׁת, כִּי גַם-נִפְשִׁי נְחוּנָה בְּשָׁבִי,
וּמִפְּרִפְרֵת וּתְלוּאָה, וּמִצָּפָה לִישׁוּעָה
בְּמַחְלַפְתּוֹ הַקְּלוּעָה?

Estrofa 5

וּבְעֵינַיִךְ שׁוֹב אֲצִיץ וְאֶבְקֶשׁ שָׁם תְּשׁוּבָה –
וּכְבִּתְחִלָּה הֵן צְנוּעוֹת, שְׁתֵּי יוֹנֵי הַחֹן;
מֵה-לִי צְנִיעוֹת עֵינַיִךְ – וּמַחְלַפְתּוֹ מְשׁוּבָה,
הִיא אוֹמֶרֶת לִי: הֵן!
מִהְרִי, מִהְרִי, אַחוּתִי, נְבוּאָה הִיעָרָה,
תַּחַת חֶפֶת אֲשֶׁרִי לָךְ כָּל-נִפְשִׁי אֲפִיקָה,
וְאַתָּה-כָּל-אַהֲבָתִי הַתְּלוּיָה בְּשַׁעֲרָה
נְמִית שְׁנֵינוּ בְּנִשְׁקָה.

Estrofa 1

כָּל-הָעוֹלָם טוֹבֵעַ בְּאוֹר וּבִשְׁמֵר,
אוֹצְרוֹת חַיִּים לֹא-שֶׁעָרְתִּים מִסָּבִיב מִתְרַחֲשִׁים,
וּבְמִשְׁעַל הַגִּמְתָּח בֵּין יַעַר וְנִיר
שְׁנֵינוּ הוֹלְכִים וּמַחְשִׁים.
אֲנִי הוֹלְכִים וְהוֹלְכִים, לְשִׁבְלֵנוּ אֵין קֶץ,
אֶפְסוֹנוּ שְׁבָלִים, כְּתֵרוֹנוּ צִפּוֹרוֹת,
וּבְחִנִּיחוֹת שְׁלִי-זָהָב יִפְגְּעֵנוּ כָּל-עֵץ
וּבְצִלֵּי צִמְרוֹת.

Estrofa 2

הַדְּמוּת כְּרוֹב אִם עַב קָלָה בְּרוּם עוֹלָם רִפְרָפָה?
אֵךְ גַּם-הִיא חִישׁ הַפְּלִיגָה לַמְּדִינַת הַיָּם –
וְאַתָּה הַהֲרֹגִי הַטָּהוֹר כְּמוֹהָ וְרָם
נִשְׁאָה עִמָּה לְנֶצַח עַל-כֶּתֶף.
וְשׁוֹב זֶהָר רָקִיעַ, וְשׁוֹב תְּכֵלֶת בְּלִי-סוּף,
אַתָּה הוֹלֶכֶת בְּרֹאשׁ וְאֵנִי כְּרוּךְ אַחֲרֶיךָ,
וּבְקִמּוֹתַי הַמְּלֵאוֹת הַשְּׂתַרְע הַנּוֹף,
וְהַפֶּל בְּהִיר בּוֹ כְּמוֹ בְּעֵינַיִךְ.

Estrofa 3

רַבֵּעַ אֶחָד לִי נִדְמָה: בִּיעַר הֶלֶז,
הַמֵּאֲפִיל וּמִשִּׁיב צָנָחוּ עֲלֵינוּ,
גָּנוּז מִטְמוֹן מִסְתָּרִים, הַמְּשֹׁמֵר מֵאֵז
וּמִעוֹלָם לְשֵׁנֵינוּ –
פְּתָאם רַחֲפָה הַקָּמָה – וּמִפָּה אֲלִי-פָה
עֶבֶר רֶטֶט קֶרְנִים עַל-פְּנֵי הָאוֹקֵינוֹס.
הוּא, מִי הַשְּׁלִיג עֲלֵינוּ – וּבִשְׁפַע כָּוָה,
חֵיל צִפּוֹרוֹת לְבָנוֹת?

El poema describe la relación compleja del hablante lírico hacia su amada.
Explica y ejemplifica de qué modo esa relación compleja está expresada en
dos de las estrofas del poema.

6. Lee el poema que te presentamos a continuación, y responde a la pregunta que lo sucede.

עם דמדומי החמה / חיים נחמן ביאליק

Estrofa 1
עם דמדומי החמה אל-החלון נא-גשי
ועלי התרפקי,
לפתי היטב צווארי, שימי ראשך על-ראשי –
וכה עמי תדבקי.

Estrofa 2
ומחשקים ודבקים, אל-הזהר הנורא
דומם נשא עינינו;
ושלחנו לחפשי על-פני ימי האוֹרָה
כל-הרהורי לבנו.

Estrofa 3
והתנשאו למרום ביעף שוקק כיונים,
ובמרחק יפליגו, יאבדו;
ועל-פני רכסי ארְגָּמן, איי-זהר אדמונים,
ביעף דומם ירדו.

Estrofa 4
הם האיים הרחוקים, העולמות הגבוהים
זו בחלומות ראינום;
שעשוננו לגרים תחת כל-השמים,
וחיינו – לגיהנם.

Estrofa 5
המה איי-הזהב זו צמאנו אליהם
כאל ארץ מולדת;
שכל-כוכבי הליל רמזו לנו עליהם
באור קרן רועדת.

Estrofa 6
ועליהם נשארנו בלי-רע ועמית
כשני פרחים בצִיָּה;
כשני אבדים המבקשים אבדה עולמית
על-פני ארץ נכריה.

Describe el contraste que se establece en el poema entre el sueño y su cristalización, y explica cómo dos imágenes del poema erigen dicho contraste.

La Poesía del siglo 20 [שירת המאה ה-20] **Poesía de la primera mitad del siglo 20**

Poemas de Rajel — שירי רחל

7. Lee el poema que te presentamos a continuación, y responde a la pregunta que lo sucede.

רק על עצמי / רחל

רק על עצמי לספר ידעתי.
צר עולמי כעולם נמלה,
גם משאי עמסתי כמוה,
רב וכבד מכתפי הדלה.

גם את דרכי — כדרךה אל צמרת —
דרך מכאוב ודרך עמל,
יד ענקים זדונה ובוטחת,
יד מתבדחת שמה לאל.

כל ארחותי הליו והדמיע
פחד טמיר מיד ענקים.
למה קראתם לי, חופי הפלא?
למה כזבתם, אורות רחוקים?

La palabra "דרך" [camino], que se repite cuatro veces en la segunda estrofa del poema, posee un significado simbólico.

¿Cuál es el significado simbólico del camino en la totalidad del poema?

Explica y ejemplifica tus afirmaciones.

8. Lee el poema que te presentamos a continuación, y responde a la pregunta que lo sucede.

פְּגִישָׁה, חֲצִי פְּגִישָׁה / רחל

פְּגִישָׁה, חֲצִי פְּגִישָׁה, מִבֶּט אֶחָד מְהִיר,
קִטְעֵי נִיבִים סְתוּמִים — זֶה דִּי...
וְשׁוֹב הַצִּיף הַכֹּל, וְשׁוֹב הַכֹּל הַסָּעִיר
מְשַׁבֵּר הָאֲשֶׁר וְהַדָּוִי.

אֵף סֶכֶר שְׂכָחָה — בְּנִיתִי לִי מִגֵּן —
הִנֵּה הִיא כְּלֹא הִיא.
וְעַל בְּרָכִי אֶכְרַע עַל שְׂפַת אֶגֶם סוּאן
לְשִׁתּוֹת מִמֶּנּוּ לְרוֹנֶה!

El motivo del agua expresa los sentimientos de la poetisa y el proceso anímico que ella atraviesa.

Explica estas afirmaciones, y ejemplifícalas a partir del poema.

9. Lee el poema que te presentamos a continuación, y responde a la pregunta que lo sucede.

בְּאַחַד גִּלְגּוּלֵי / רַחַל

הֶהָיִיתִי חַיָּה בֵּין חַיּוֹת הַשָּׂדֶה
בְּיָמִים רְחוּקִים, בְּאַחַד גִּלְגּוּלֵי ?
וּמָאֵז לִי קִרְבַּת הָאָחוֹת לְחַי
וְאֵימַת הָאָדָם הָרוֹדָה ?

אֶפְרַת הַנוֹצָה וְחִסְרַת הַמָּגֶן
גִּלְגָּלָה-פְּרִפְרָה בִּי נִשְׁמַת צָפוֹר ?
מִנְגִּינָה עֲגֻמוּמִית, אֶהְבֵּת הַדְּרוֹר —
הֵן מִמֶּנָּה, מִמֶּנָּה שְׁתִּיהֵן.

וְאוּלֵי בְּגִלְגּוּל הָרְחוּק-קָדוֹם
הָיִיתִי גְבֻעַל-עֲשָׂבִים יִרְקָק ?
וְלֶכֶן בְּאִמִּי-אֲדָמָה אֶדְבֵּק,
וּמְנוּחֵי בְּחִיקָה הַשְּׁחוּם.

¿Cómo se expresa en el poema el vínculo de la poetisa con los reinos animal y vegetal? Explica y ejemplifica tus afirmaciones.

10. Lee el poema que te presentamos a continuación, y responde a la pregunta que lo sucede.

מיכל / רחל

וּתֵאָהֵב מִיכָל בֵּת שְׁאוּל אֶת דָּוִד — וַתִּבְּזוּ לוֹ בְּלִבָּהּ
(ש"א י"ח, כ'; ש"ב, ו', ט"ז)

מִיכָל, אָחוֹת רְחוּקָה! לֹא נָתַק חוּט הַדִּוְרוֹת,
לֹא שָׁלְטוּ בְּכַרְמֶךָ הַנוֹגָה תְּרֵלִי הַזָּמָן,
עַל כְּתָנֶת מַשְׁיֵךְ לֹא דָהוּ פִּסִּי אֲרֻגָּמָן
וְצִלְצוּל אֲצָעֵדוֹת וְהִבֵּךְ עוֹד הָאֵזֶן תִּקְלָט.

לֹא אַחַת רְאִיתִיךָ נִצְבֶּת לִיד הָאֶשְׁנָב,
בְּעֵינֶיךָ הִיפָּה מְהוּלִים גִּאָוָה וְרֹךְ;
מִיכָל, אָחוֹת רְחוּקָה, אֲנִי עֲצוּבָה כְּמוֹךָ,
כְּמוֹךְ גְּדוֹנָתִי לְבוּז לְאֶשֶׁר אֶהֱב.

En este poema la poetisa expresa una gran proximidad hacia Mijal [מיכל],
hija del rey Shaúl.

Explica y ejemplifica cómo dicha proximidad está expresada en la totalidad
del poema.

Poesía de la segunda mitad del siglo 20

זהויות — Identities

11. Lee el poema que te presentamos a continuación, y responde a la pregunta que lo sucede.

שִׁיר פְּטְרִיוֹטִי / רוני סומק
אֲנִי עִירָאקִי-פִּיג'מָה, אֲשֶׁתִּי רוֹמְנִיָה
וְהֵבֶת שְׁלֵנוּ הִיא הַגֶּנֶב מִבְּגָדָד.
אָמָא שְׁלִי מִמְשִׁיכָה לְהִרְתִּיחַ אֶת הַפֶּרֶת וְהַחֲדָקָל,
אֲחוֹתִי לְמִדָּה לְהַכִּין פִּירוּשְׁקִי מֵאֲמוֹ הָרוֹסִיָּה
שֶׁל בְּעֵלָה. 5
הַחֲבֵר שְׁלֵנוּ, מְרוֹקוֹ-סַכִּין, תּוֹקֵעַ מִזֵּלֶג
מִפְּלָדָה אֲנִגְלִית בְּדָג שְׁנוֹלֵד בְּחוּפֵי נוֹרְבֵּגִיָּה.
כְּלָנוּ פּוֹעֲלִים מִפְּטָרִים שֶׁהוֹרְדוּ מִפְּגוּמֵי הַמְּגִדָּל
שֶׁרָצִינוּ לְבָנוֹת בְּבִבֵּל.
כְּלָנוּ חֲנִיתוֹת חֲלָדוֹת שְׁדוֹן קִישׁוֹט הָעִיר 10
עַל טַחְנוֹת הָרוּחַ.
כְּלָנוּ עֲדוֹן יוֹרִים בְּכוֹכְבִּים מְסֻנְּרֵי עֵינַיִם
רָגַע לִפְנֵי שְׁהֵם נְבִלָּעִים
בְּשִׁבִּיל הַחֶלֶב.

¿De qué manera el tema de las "identidades" ["זהויות"] se pone de manifiesto en cada una de las dos partes del poema (versos 1-7 y versos 8-14)?

Explica y ejemplifica tus afirmaciones.

12. Lee el poema que te presentamos a continuación, y responde a la pregunta que lo sucede.

הַדְּבָרוֹת / נִידָאָה חוּרִי

הַכֹּל בְּנִיגוּד
אִמָּא אֶל תִּלְדִּי אוֹתִי
אֶל תִּלְדִּי אוֹתִי זָכָר
הַזְכָּרִים בְּאַרְצִי בְּנֵי עֶקְדָה
יורְדִים לְמַעַמְקֵי הַשָּׂכּוֹל
עוֹלִים לְגִבְעָה
אֶל תִּלְדִּי אוֹתִי אִמִּי
אֶל תִּלְדִּי
וְאִם בְּכָל זֹאת תִּרְצִי
הוֹלִידִינִי בֵּת
לְפָחוֹת
אֶחָהּ אֵיכָשָׁהּ
כָּל הַנְּגֻזוֹת
מִמִּין נִקְבָּה
אֶחָהּ
אִשָּׁה, מְשֻׁרֶתֶת, שְׂפָחָה אוֹלִי
עֲלָמָה עֲמָלָה,
לֹא מְשֻׁנָּה מָה
הַעֲקָר הוֹלִידִינִי
לֹא זָכָר.

El poema abre diciendo "הכול בניגוד".

¿Cómo se enlazan dichas palabras con el resto de los versos del poema?

Explica y ejemplifica tus afirmaciones.

מה זאת אהבה? — ¿Qué es el amor?

13. Lee el poema que te presentamos a continuación, y responde a la pregunta que lo sucede.

בעיות אישיות / דוד אבידן

פי מרב שְׁאַהֲבֵתִי אוֹתָךְ לֹא יִכְלֹתִי לוֹמַר לָךְ.
לֹא יִכְלֹתִי לוֹמַר לָךְ מִרְבַּ שְׁאַהֲבֵתִי אוֹתָךְ.
מִרְבַּ שְׁאַהֲבֵתִי אוֹתָךְ.
עַד שְׂבֹאוֹ יָמִים אַחֲרִים וְיִכְלֹתִי לוֹמַר לָךְ.
יִכְלֹתִי לוֹמַר לָךְ מִשׁוֹם שְׁאַהֲבֵתִי אוֹתָךְ.
מִשׁוֹם שְׁאַהֲבֵתִי אוֹתָךְ.
הַעֲצִים לְבַלְבוֹ בִּירֵק וְהַשֶּׁמֶשׁ הַלֵּכָה וְהַשְׁחִירָה.
וּכְכֹל שְׁאַהֲבֵתִי אוֹתָךְ הִיא הַשְׁחִירָה יוֹתֵר.
רְחוֹקָה. נְכוֹנָה לְזוּיָק. כְּמוֹ זֶן מְסִים שֶׁל פְּנִיתֵר.
(בְּאַמֶּת רַק פְּנִיתֵר הִיא הַזְּפִירָה.)
וְאִזּוּ בָּאוּ הָעִירָה.
חֲבֻצֹת אוֹתִי הַפִּירָה.
וּבִבְקָר אוֹתִי הָעִירָה.
וּבְכָל־זֹאת אֶהֱבֵתִי אוֹתָךְ.
בָּא הָאוֹר הַסּוֹפִי וְסִלֵּק כְּלָסֶפֶק וְהוֹתִיר
רַק אֶת בֵּית־הַקּוֹלָנוֹעַ לְבֶן וְלוֹהֵט בְּשֶׁמֶשׁ.
וּמִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ עֵדִין מֶה לְהַסְתִּיר
בֶּל יִרְאֶה בְּשֶׁמֶשׁ.
וּמִי שְׂאוֹהֵב בֶּל יַעֲלֶה לְעִיר.

¿Cuáles son las etapas de la historia de amor que se describe en el poema?
Explica dos de los recursos líricos de los que se hace uso en esta historia de amor. Ejemplifica tus afirmaciones.

14. A continuación se halla el poema 7 de la antología de poemas:

"שרטוטים תל-אביבים" מאיר ויזלטיר [Meir Wizeltir].

(El poema se inicia con las palabras "וְלָמָּהּ הִיא נוֹשֶׁכֶת אֶת שְׁפָתֶיהָ" [¿Y por qué ella se muerde los labios?]). Léelo y responde a la pregunta que lo sucede.

וְלָמָּהּ הִיא נוֹשֶׁכֶת אֶת שְׁפָתֶיהָ
וְלָמָּהּ הִיא לוֹטֶשֶׁת אֶת עֵינָהּ
בְּזֶמֶן שֶׁהִיא הוֹלֶכֶת מַחְבֶּקֶת
עִם הַבְּחוּר שֶׁמַּחְבֵּק אוֹתָהּ

וְלָמָּהּ הִיא שׁוֹלַחַת אֶת יָדֶיהָ
כְּאֵלּוּ מִמְשַׁמֶּשֶׁת בְּאוֹר
כְּאֵלּוּ יֵשׁ כְּפֶתוּר שָׁאֵם חֶלְחֵץ בּוֹ
יִפְתַּח הַשַּׁעַר אֶל הָעִיר

כְּאֵלּוּ שֶׁהָעִיר בְּאֵמֶת צוֹפֶנֶת
סוּדוֹת וּמִמְתָּקִים נֶעְלָמִים
כְּאֵלּוּ שֶׁיֵּשׁ בַּחוּרִים כְּאֵלָּה
אֲךָ יֵשׁ גַּם סוּג אַחֵר יֵשׁ עֲלֵמִים

וְלָמָּהּ הִיא נוֹשֶׁמֶת אֶת שְׁרִיהָ
וְלָמָּהּ הִיא בּוֹלַעַת אֶת רִקָּהּ
כְּאֵלּוּ הִיא חוֹשֶׁכֶת שֶׁהַפְּסִידָה
אֶת הַמָּנָה הָאֲחֵרוֹנָה הַמְתוּקָה

וְלָמָּהּ הִיא הוֹלֶכֶת מַחְבֶּקֶת
עִם הַבְּחוּר שֶׁמַּחְבֵּק אוֹתָהּ
בְּזֶמֶן שֶׁהִיא נוֹשֶׁכֶת אֶת שְׁפָתֶיהָ
שֶׁהִיא לוֹטֶשֶׁת אֶת עֵינָהּ

¿Es éste un poema que describe amor? Justifica y ejemplifica tus afirmaciones.

Vivir en Eretz Israel – לחיות בארץ-ישראל

15. Lee el poema que te presentamos a continuación, y responde a la pregunta que lo sucede.

ירֶשָׁה / חיים גורי

הָאֵיל בָּא אַחֲרוֹן.
וְלֹא יָדַע אֲבָרְהָם כִּי הוּא
מְשִׁיב עַל שְׂאֵלַת הַיֶּלֶד,
רֹאשִׁית-אוֹנוֹ בְּעֵת יוֹמוֹ עָרַב.

נִשָּׂא רֹאשׁוֹ הַשָּׂב.
בְּרֹאוֹתוֹ כִּי לֹא חָלֵם חֲלוֹם
וְהַמְלֶאךָ נֶצֶב –
נִשְׁרָה הַמַּאֲכָלֶת מִיָּדוֹ.

הַיֶּלֶד שֶׁהִתַּר מֵאֶסְוֵרִיו
רָאָה אֶת גֵּב אָבִיו.

יִצְחָק, בְּמִסְפָּר, לֹא הֶעֱלָה קֶרֶבָן.
הוּא חֵי יָמִים רַבִּים,
רָאָה בְּטוֹב, עַד אוֹר עֵינָיו כָּהָה.

אֲכַל אֶת הַשְּׂעָה הַחַיָּא הוֹרִישׁ לְצֶאֱצָאִיו.
הֵם נוֹלָדִים
וּמַאֲכָלֶת בְּלֶפֶם.

Interpreta la última estrofa, y explica de qué manera se expresa en ella la relación del poeta con el relato del Sacrificio de Itzhak [סיפור העקדה], tal como se describe en el poema.

16. Lee el poema que te presentamos a continuación, y responde a la pregunta que lo sucede.

שיר בבקר בבקר / אמיר גלבו

פְּתָאֵם קָם אָדָם בְּבֶקֶר וּמְרִישׁ כִּי הוּא עִם וּמִתְחִיל לָלֶכֶת
וְלִכְל הַנִּפְגֵּשׁ בְּדַרְכּוֹ קוֹרָא הוּא שְׁלוֹם.
דְּגֻנִים עוֹלִים מוֹל פְּנֵיו מִבֵּין חֲרִיצֵי הַמְדָּרְכָת
וְנִיחוּחוֹת לְרֹאשׁוֹ מְדִיפִים עֲצֵי אֲזָדָרְכָת.

הִטְלָלִים רוֹסְסִים וְהָרִים רְבּוּא קְרֻנִים – הֵם יוֹלִידוּ חֶפֶת-שְׁמֶשׁ לְכָלוֹתֵיו.
וְהוּא צוֹחֵק גְּבוּרַת דּוֹרוֹת מִן הָהָרִים
וְנִכְלָמוֹת מִשְׁתַּחֲוּוֹת הַמְלָחְמוֹת אֲפִים
לְהוֹד אֶלֶף שָׁנִים מִפְּכוֹת בְּמִסְתָּרִים.

אֶלֶף שָׁנִים צְעִירוֹת לְפָנָיו –
כְּפֶלֶג צוֹנֵן.
כְּשִׁיר רוֹעִים.
כְּעֹנָף.

פְּתָאֵם קָם אָדָם בְּבֶקֶר וּמְרִישׁ כִּי הוּא עִם וּמִתְחִיל לָלֶכֶת
וְרוֹאֶה כִּי חוֹר הָאָבִיב כְּמוֹ הוֹרִיק שׁוֹב אֵילָן מִן הַשְּׁלֶכֶת.

El poema se inicia con las siguientes palabras:

”פְּתָאֵם קָם אָדָם בְּבֶקֶר וּמְרִישׁ כִּי הוּא עִם [...]”.

Explica y ejemplifica el significado de dicho sentimiento en el poema.

שירים בעקבות השואה — Poesía de la Shoá

17. Lee el poema que te presentamos a continuación, y responde a la pregunta que lo sucede.

טיוטת הסכם לשלומים / דן פגיס

טוב טוב, אדונים הזועקים חמס כְּתָמִיד,
בְּעִלְיָנִים טוֹרְדָנִים,
שָׁקֵט!
הַכֹּל יִחְזַר לְמָקוֹמוֹ,
סְעִיף אַחֵר סְעִיף.
הַצֶּעֳקָה אֶל תוֹךְ הַגֶּרוֹן.
שְׁנֵי הַזֵּהָב אֶל הַלֶּסֶת.
הַפֶּחַד.
הָעֵשֶׂן אֶל אַרְבוֹת הַפֶּחַ וְהַלְאָה וּפְנִימָה
אֶל חֵלֶל עֲצָמוֹת,
וּכְבֹּר תִּקְרְמוּ עוֹר וְגִידִים וְתַחֲיוּ,
הִנֵּה עֲדִין תַּחֲיוּ לָכֶם,
יוֹשְׁבִים בְּסֻלּוֹן, קוֹרְאִים עֲתוֹן עֲרֵב.
הִנֵּה הַנֶּכֶם! הַכֹּל בְּעוֹד מוֹעֵד.
וְאֲשֶׁר לְכוֹכֵב הַצֶּהָב: מִיָּד יִתְלַשׁ
מֵעַל הַחֹזֶה
וְיִהְיֶה
לְשִׁמִּים.

Explica la crítica expresada en el poema.

¿Qué recursos se utilizan para expresar dicha crítica? Ejemplifica tus afirmaciones.

18. Lee el poema que te presentamos a continuación, y responde a la pregunta que lo sucede.

**אבא ואמא הלכו לקולנוע, אילנה יושבת לבד
בכרסה ומעינת בספר אפור / מאיר ויזילטיר**

היא מדפדפת, דוידים ערמים
רצים ערמים ורוים כל־כף,
וגם דודות עם הטויסיק בחוץ
ונאנשים בפיוז'מות כמו בתיאטרון
ומגני־דוד מבד.
וכלם כל־כף מכערים ורוים,
ועינים גדולות כמו לעופות.

זה נורא משנה וכל־כף אפר. ואילנה יש לה עפרונות אדמים
וכחלים וירקים וצהובים וורדים.
אז היא הולכת לחדר שלה
ומביאה את כל העפרונות היפים
ומצירת בחשק גדול
לכלם משקפים ופרצופים מצחיקים.
וביחוד לילד הקרח הרזה
היא עושה לו שפם ענקי אדם כזה
ובסוף השפם עומדת צפור.

La ingenuidad de una niña y la dura realidad se combinan una con otra en el poema.

¿De qué manera dicha combinación se manifiesta en el poema? Explica y ejemplifica tus afirmaciones.

Presta atención: No emplees ejemplos extraídos de una misma obra literaria para respuestas distintas.

Segunda parte – Cuento corto

Responde a dos de las preguntas 19-21 (cada pregunta – 12 puntos; en total – 24 puntos).

¡Presta atención!: No respondas a las preguntas 19-20 basándote en el cuento "אח קטן" ["Hermano pequeño"] de Ronit Matalon [רונית מטלון].

19. Elige un personaje principal del cuento corto que has estudiado, y describe sus diversos rasgos característicos.
¿De qué manera dichos rasgos característicos toman forma en el relato (por ejemplo, en ciertos eventos, o por medio de las relaciones que el personaje establece con otros personajes)? Explica y ejemplifica tus afirmaciones.
20. El sentimiento de postergación, fracaso, angustia y decepción, se ponen de manifiesto en numerosos cuentos cortos. Explica cómo tales sentimientos se manifiestan en el cuento corto que estudiaste, y cómo se enfrenta con ellos el personaje principal.

"אח קטן" / רונית מטלון

21. La casa es un motivo central en este relato.

Describe las diversas apariciones de dicho motivo en el relato, y explica sus significados simbólicos. Ejemplifica tus afirmaciones.

Tercera parte – Drama

Responde a una de las preguntas 22-30 (26 puntos).

Presta atención: Se puede responder a las preguntas 22-28 sólo sobre la base de una tragedia de Sófocles o una tragedia de Shakespeare.

Tragedias de Sófocles [סופוקלס]: "אנטיגונה", y "אדיפוס המלך" **Tragedias de Shakespeare [שקספיר]:** "המלט", "המלך ליר", "מקבת", "אותלו", "שקספיר"

22. Explica de qué se entera el héroe trágico de un drama que has estudiado y en qué etapa de la obra él toma conocimiento de ello.

Tragedias de Sófocles

"אנטיגונה"

23. Explica los factores por los que Antígona y Creón (o Creonte) no llegaron a un acuerdo. Ejemplifica tus afirmaciones.

¿De qué modo el desacuerdo entre ellos influye sobre el desenlace de la tragedia? Explica y ejemplifica tu respuesta.

"אדיפוס המלך"

24. Describe dos encuentros de Edipo con otros personajes de la tragedia, y explica qué enseñan éstos del personaje de Edipo y del proceso por el que él atraviesa.

Tragedias de Shakespeare [שקספיר]:

"המלט"

25. En el centro de la tragedia están las dudas y los interrogantes de Hamlet respecto del modo en que debe obrar.

Explica y ejemplifica esta afirmación según el argumento de la tragedia.

"המלך ליר"

26. Explica y ejemplifica de qué manera el personaje del padre y su función se ponen de manifiesto en la tragedia "el Rey Lear".

Fundamenta tu afirmación en el personaje del rey Lear y en el personaje de Gloucester.

"מקבת"

27. El personaje de Macbeth se desarrolla y cambia a los ojos del espectador.

Explica y ejemplifica esta afirmación. Basa tu respuesta en dos monólogos o dos escenas o en un monólogo y una escena.

"אותלר"

28. Describe los elementos de fuerza y de debilidad en el personaje de Otelo, y explica de qué manera la combinación entre fuerza y debilidad hace progresar el argumento trágico de la obra.

La obra moderna de teatro

Presta atención: Se puede responder a las preguntas 29-30 solamente sobre la base de una obra moderna de teatro (del siglo 19 o del siglo 20).

29. ¿Contribuyen la familia y/o la comunidad, en la obra moderna de teatro, con el individuo y lo refuerzan o, por el contrario, lo debilitan y lo dañan?

Fundamenta y ejemplifica tus afirmaciones.

30. Los personajes secundarios de la obra poseen funciones diversas (tales como promover la marcha del argumento, arrojar luz sobre el personaje principal, dar relevancia a temas centrales de la obra).

Elige dos de los personajes secundarios de la obra moderna de teatro que estudiaste, descríbelos, y explica sus funciones en la obra.

Cuarta parte – Novela y libros de lectura

Responde a una de las preguntas 31 – 32 (26 puntos).

31. Describe qué vínculos se dan entre el personaje central y otro personaje de una novela o libro de lectura que estudiaste.

¿Qué enseñan esos vínculos acerca del carácter de dichos personajes?

Explica y ejemplifica tus afirmaciones.

32. Expón las bases de tensión o de sorpresa en el argumento de una novela o de un libro de lectura que estudiaste, y explica de qué manera se producen la tensión o la sorpresa.

!Buena suerte!

Los derechos de autor están reservados al Estado de Israel.
Está prohibida su copia o difusión, salvo autorización expresa
del Ministerio de Educación.

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך